

Voorwoord Directie

'In het jaar van grootse gebaren zijn het vooral de kleine dingen die blijven hangen' - 2015 door de ogen van de directie van het Van Gogh Museum.

Tijdens een interne bijeenkomst in januari 2015 blikten we vooruit. De presentatie over alle activiteiten in 2015 werd afgesloten met de woorden: *'Don't forget to smell the roses, want mooier dan dit [jaar] wordt het niet.'* Natuurlijk zouden er na 2015 nog prachtige dingen gebeuren, maar aan de vooravond van het jubileumjaar *'Van Gogh, 125 jaar inspiratie'* overheerste het gevoel dat we vooral moesten genieten van alle bijzondere dingen die wij dit jaar met elkaar zouden realiseren. De daaropvolgende twaalf maanden hebben we elkaar nog regelmatig herinnerd aan deze gevierde uitspraak. Want dat het een memorabel jaar werd, kunnen we hardgrondig beamen.

In dit jaarverslag staan wij uitgebreid stil bij de activiteiten die wij samen met tal van mensen hebben vormgegeven in dit bijzondere jubileumjaar.

In 2015 vierden wij eerst en vooral de aantrekkingskracht van Van Goghs nalatenschap op een miljoenen publiek. Meer nog dan de afgelopen jaren hielden mensen uit alle windstreken het erfgoed van Van Gogh, vaak op ontroerende wijze, levend. Dit jaar is gebleken dat Van Gogh, zijn kunst en zijn leven, 125 jaar na zijn dood, actueler en relevanter is dan ooit.

Geheel in lijn met het thema, *125 jaar inspiratie*, werd in het voorjaar *When I Give, I Give myself* geopend. In deze tentoonstelling reageerden hedendaagse internationale kunstenaars en schrijvers onder de bezielende leiding van gastcurator en beeldend kunstenaar Henk Schut, met een kunstwerk op een respectievelijk specifiek gekozen brieffragment van Vincent van Gogh. Dit resulteerde in een ontroerende dialoog tussen Van Goghs ideeën en thema's enerzijds, en de hedendaagse kunst en literatuur anderzijds.

Op 29 juli herdachten we, in aanwezigheid van de familie, Vincent van Gogh bij zijn graf in Auvers-sur-Oise. Ter gelegenheid van zijn 125ste sterfdag verscheen *De Grote Van Gogh Atlas*. In dit boek stapt de lezer in de voetsporen van Van Gogh en reist langs alle plekken die voor de kunstenaar van betekenis zijn geweest.

Inspiratie en dialoog stonden ook centraal in de '125 vragen-campagne' die exact 125 dagen voor de opening van ons nieuwe entreegebouw startte. Met een mooie 'viral' waarin werd opgeroepen om vragen over Van Gogh te stellen aan het museum, werd de campagne afgetrapt. Op 125 van de ruim 3.000 vragen die binnenkwamen, gaven de experts van het museum antwoord. De vragen en antwoorden kwamen in verschillende campagneuitingen terug.

De bouwactiviteiten in en rondom het museum gingen ondertussen gestaag door. De totale planning was erop gericht het nieuwe gebouw te openen in het weekeinde van 4, 5 en 6 september. Met vereende kracht en de niet-aflatende steun van alle betrokken partijen hebben we dit uitdagende project binnen de gestelde tijd en budgettaire kaders afgerond.

Langs deze weg willen wij iedereen – al onze sponsors en steunverleners – bedanken die een bijdrage aan de bouw en de opening van ons nieuwe entreegebouw leverde.

In voorbereiding op de officiële ingebruikname van het nieuwe entreegebouw organiseerden we medio augustus een generale repetitie met publiek. Om zo, twee weken voor de opening, het gebouw uitgebreid te testen. Zowel het gebouw als onze staf doorstond de toets glansrijk waardoor we het openingsweekeinde met vertrouwen tegemoetzagen.

Op vrijdag 4 september was het zover: om 16.00 uur openden we in aanwezigheid van een kleurrijk gezelschap de deuren van onze nieuwe hoofdentree. Ter gelegenheid van deze feestelijke gebeurtenis bouwden we een reusachtig labyrint, bestaande uit 125.000 zonnebloemen, op het Museumplein. Meer dan 40.000 mensen kwamen deze bijzondere installatie en het nieuwe glazen entreegebouw bekijken tijdens het openingsweekend. Op zondagmiddag deelden de medewerkers zonnebloemen uit. Binnen 2,5 uur waren alle 125.000 bloemen 'geplukt' en verspreidden ze zich langzaam over Amsterdam. Ook de vele museum-fans konden de openingsfestiviteiten volgen via verschillende social media. De foto's, filmpjes en posts werden uitbundig gedeeld en kleurden ook de onlinewereld geel! Voor de vele stakeholders van het museum organiseerden we een reeks avondopenstellingen om hen zo te bedanken voor hun betrokkenheid en in het zonnetje te zetten.

Na deze feestelijkheden maakten we ons op voor de tentoonstelling *Munch : Van Gogh* die, onder brede belangstelling van de media, op woensdag 23 september werd geopend door Hare Majesteit Koningin Sonja van Noorwegen en Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix. In deze tentoonstelling zoomden we in op de artistieke affiniteit en de parallellen tussen de Noor Edvard Munch en Vincent van Gogh. De tentoonstelling werd een groot succes en trok ruim 585.000 bezoekers uit Nederland en ver daarbuiten.

De nalatenschap van Van Gogh werd wereldwijd door uiteenlopende organisaties en instellingen herdacht. Mons bijvoorbeeld, culturele hoofdstad 2015, eerde de kunstenaar met een tentoonstelling over zijn tijd in de Borinage. Zundert bouwde op de sterfdag van Van Gogh een gigantisch zelfportret van dahlia's op het Museumplein in Amsterdam. Omroep AVROTROS riep kunstenaars en amateurkunstenaars op om werk geïnspireerd op Van Gogh in te zenden voor een speciale wedstrijd. Mediabedrijf Sanoma droeg het meinumnummer van *Donald Duck* geheel op aan het leven en werk van Vincent van Gogh. En ook de eenmalig uitgegeven glossy *VINCENT* zoomde uitgebreid in op Van Gogh. Meer dan 100.000 mensen zagen de bioscoopfilm *Vincent van Gogh. A New Way of Seeing* die in verschillende steden over de hele wereld in première ging.

Deze wereldwijde aandacht voor Van Gogh in combinatie met een sterke programmering, vertaalde zich in een recordaantal bezoekers in het jubileumjaar 2015. Bijna 2 miljoen Van Gogh-geïnteresseerden brachten dit jaar een bezoek aan ons museum. Het nieuwe gebouw, uitgerust om meer bezoekers optimaal te ontvangen, doet uitstekend dienst en past als een handschoen. Ook de verruimde openingstijden in piekperiodes en de maatregelen gericht op capaciteitsoptimalisatie maken het mogelijk dat er meer mensen van een bezoek aan ons museum kunnen genieten.

Veel van onze aandacht ging in 2015 naar Van Gogh, het jubileumjaar en ons museum in Amsterdam. In ons Haagse museum, De Mesdag Collectie, herdachten we echter ook een invloedrijke Nederlandse kunstenaar: Hendrik Willem

Mesdag. Dit jaar vierden wij 100 jaar cultureel nalatenschap van de man die Den Haag internationaal op de kaart zette. De publicatie *Hendrik Willem Mesdag – kunstenaar, verzamelaar en entrepreneur* markeerde de start van het Mesdagjaar 2015. Met twee opvallende tentoonstellingen presenteerden we zijn cultureel erfgoed. De dubbeltentoonstelling *De aquarel* in De Mesdag Collectie en Teylers Museum toonde in het voorjaar topstukken uit eigen en andere collecties van de grootste Nederlandse 19de-eeuwse meesters. Het najaar stond in het teken van de familietentoonstelling *Zeebonken & Strandgasten*. Hierin werden werken gepresenteerd van hedendaagse kunstenaars die, net als Mesdag, geïnspireerd raakten door de zee en het strand.

De vele activiteiten in dit dubbele jubileumjaar konden alleen worden vormgegeven met de steun van veel, heel veel betrokken stakeholders uit binnen- en buitenland. Onze dankbetuigingen gaan dan ook uit naar velen: museumbezoekers, onlinefans, bruikleengevers, sponsors, financiële steungevers, raadgevers, collega-musea, overheden, gemeente, stichtingen, fondsen, bedrijven, de vrienden van onze netwerken, leveranciers en buurtbewoners.

De ruimte alhier is te beperkt om u allen met naam en toenaam onze dank te betuigen. Verderop in dit verslag doen wij dit graag uitgebreider.

Voordat we u uitnodigen om verder te lezen en het jubileumjaar 2015 nog eenmaal te beleven, richten we graag nog enkele woorden tot onze collega's, de leden van de Raad van Toezicht, de Raad van Advies en de leden van de Vincent van Gogh Stichting. Dankzij jullie enorme inspanningen, waardevolle adviezen en bemoedigende woorden werd dit jaar memorabel. Memorabel met een hoofdletter M. Dus namens de directie en het hele managementteam danken wij jullie daarvoor hartelijk!

'Smell the roses.'

Axel Rüger
Directeur

Adriaan Dönzelmann
Zakelijk directeur